

A mezőgazdaság helyzetéről

Csütörtökön a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetemen az egyes ágazatok képviselői országos értekezleten elemezték a mezőgazdaság helyzetét.

Váncsa Jenő mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter arról adott tájékoztatást, hogy az agrárágazat — összehasonlítva az átlagos számokkal — eddigi történetének várhatóan legnagyobb termelési értékét állítja elő az idén. Ezen belül az úgynevezett alaptermékesség — növénytermesztés és állattenyésztés — termelése elérte

az 1984. évi rekordot. A mezőgazdasági üzemek nyeresége valamelyest meghaladja a tervezettet, ám jelentős üzemű és területi szóródást mutat. A növénytermelés ebben az esztendőben gyorsabban fejlődött, mint az állattenyésztés.

A miniszter elmondotta még, hogy jövőre — az idei jó teljesítmények után — csak kisebb teljesítménynövelést irányoznak elő az agrártermelésben, annál többet szeretnének elérni a minőség és a választék javítása terén.

Kiállítás

Hézsó Ferenc festőművész, tanszékvezető főiskolai tanár alkotásaiból kiállítást rendez a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság Közművelődési Bizottsága. A tárlatot Dömötör János, a hőmezővásárhelyi Tornyai János Múzeum igazgatója nyitja meg ma délután 3 órakor a szegedi rendőrkapitányság aulájában. (Párizsi krt. 16-22.) Megtekinthető november 18-ig az ügyfélfogadás ideje alatt.

Sajtótájékoztató Papp Gyula telektulajdonáról

A tanácselnök törvényesen jutott a nagy vagyonhoz, de beosztottjai jogszabályellenesen működtek közre

A Csongrád Megyei Főügyészségén Kereszty Béla főügyész sajtótájékoztatót tartott Papp Gyula szegedi tanácselnök telektulajdonáról. Elmondta, hogy a Magyar Nemzet október 3-án számában Kit segít a varázsgömb! címmel megjelent cikkben foglaltakat törvényességi szempontból a főügyesség kivizsgálta, és a tényeket már október 6-án jelentés formájában elkészítette. Am a tájékoztatóra mégis közel egy hónap múlva került sor, s erre az adott okot, hogy a nyomozó hatóság megvárta a tanács bizottság vizsgálatát is. A két szerv megállapításai lényegileg egyeznek. A cikkben foglaltakat megfélemlenek a valóságnak, különös tekintettel a riport címére. Kereszty Béla ismertette a tényeket.

Papp Gyula 1970-ben szántóföldet vett a tsz-tól felsővárosi Nyomás dűlőben, amely beékelődött a Felszabadulás Tsz nagyüzemi táblájába. Ezt a területet 1975-ben elcserélte a Felszabadulás Tsz Újszegeden levő 3079 négyzetméter területű legelőművelő ágban nyilvántartott mezőgazdasági ingatlanra. A porta a Rózsa Ferenc sgt. mellett fekszik, a térszöldjei veszik körül. A telek 1976-ban osztatlan közös tulajdonná válik, amelynek nagyobb része Papp Gyuláé, kisebb része két lányáé, Papp Kataliné és Papp Magdolnáé.

A szegedi tanács általános városrendezési terve, amelyet 1970-ben hagyott jóvá egy kormányhatározat, a Rózsa Ferenc sgt. és Hársfa utca közötti területet — így Papp Gyula telkét is — alacsony szintszámú lakóterület részére jelöli ki, 1973-ban a Csomitérv erre a vidékre ház-helyrendezési tervet készített, amelyben 508 hagyományos családiház-építésre alkalmas telket alakított ki. A városi tanács 1980-ban megállapodást köt az OTP-vel és a Déléppel, és térítésmentesen átadott 50 hektárt a takarékpénztárnak azzal a feltétellel, hogy ott lakások épüljenek. A tanács vállalta az alapközművek kiépítését. Az elképzeléseknek megfelelően a Rózsa Ferenc sgt. egyik oldala be lett építve, míg a másik nem, ahol a Papp család ingatlanja közművesített területen fekszik. A megyei földhivatal 1987. szeptember 15-én a térszöldjei kérelmére engedélyezte, hogy 7 hektár 8092 négyzetméter külterületi földet a belterülethez csatolják és a mezőgazdasági művelés alól kivonják. Együtt a lakótelek kialakítására is igénybe vehetik. Az engedélyező határozatban Papp Gyula telke is szerepel.

A tanácselnök és két lánya 1987. november 6-án megállapodást kötött a közös tulajdon megszüntetése.

sére. A kérelmek során, amelyet a hatóság szentesített, három lakótelket és három belterületi kertet alakítottak ki, tehát a három tulajdonosnak külön-külön egy-egy lakótelek és kert került a tulajdonába. Papp Katalin és Papp Magdolna a lakóteleküket 1987. december 21-én eladták 730 000 forintért. Ezek az ingatlanokon a vevők lakóházat építettek, amely félig már elkészült. Papp Gyula saját tulajdonát képező lakótelekének egynegyedét 1988. július 13-án elajándékozta Magdolnának és július 27-én megvásárolta a Bocskai utca 9. szám alatti tanács lakást. Ezzel az ajándékozási szerződéssel mind ő, mind pedig Magdolna a lakás megvásárlására szerzőképesé vált, hiszen lánya is ugyanabban a házban lakik.

Az október 3-án megjelent riport után a következő történt: Papp Magdolna, édesapja és Katalin egyetértésével kérelmet nyújtott be a tanács illetékes osztályához a tulajdonukat képező építési telek és három belterületi kert összevonására. Ennek során 1884 négyzetméternyi lakótelek alakul ki. Október 27-én az apa és a két lánya egy újabb szerződést kötött a tulajdonközösség alakítására, tehát a korábbi jogsértő állapotot megszüntetik. Megállapodtak, hogy amikor a műszaki és jogi feltételek lehetővé teszik a megosztást, azt ismét kéri.

Az ügyesség véleménye szerint Papp Gyula eljárása nem volt törvénytörő, csak az irányítása alá tartozó és érdekében eljáró szervek esetenként törvénytörő, néhol gyorsított eljárása etikailag megkérdőjelezi magatartását. Szintén csak etikailag értékelhető az a körülmény is, hogy az 1976-os földcserével végső soron családijával együtt jelenleg már ismét három, de korábban hat értékes lakótelekhez jutott, illetve a jogi lehetőségekkel élve, megvásárolta ő és lánya a Bocskai utca 9. szám alatti házban levő állami bérakást. Papp Gyula beosztottjainak jogszabályellenes közreműködése így foglaltat össze: a tanács vb hivatali építési és közlekedési osztálya hatáskörét túllépve a Szeged Megyei Tanács V. B. építési és közlekedési osztálya helyett járt el, határozat helyett állást foglalt, az ingatlannyilvántartási bejegyzést valójában erre a földhivatali határozatot megelőző állásfoglalásra alapították. A szegedi tanács vb hivatali építési és közlekedési osztályának 1987. november 18-án született határozata — amelyben három építési telek és három belterületi kert kialakítását engedélyezte — jogszabálysértő. Ugyanis megelözte a ház-helyrendezési teleknek a vb általi jó-

vághatóságát, ellentétben az Országos Építési Szabályzat 14. paragrafusával. Ugyanakkor ügyészi intézkedésre nincs lehetőség, mert a tanács vb időközben a ház-helyrendezési tervet jóváhagyta és a Magyar Nemzet cikkének megjelenése után a területösszevonások megtörténtek, s így a korábbi jogsértést korrigálták.

A sajtótájékoztatón az újságírók felvetették, miképp vásárolt a tsz-tól a tanácselnök szántóföldet 1970-ben, amikor tudomásuk szerint sem akkor, sem az elmúlt évig a jogszabályok nem tették lehetővé az ilyen tranzakciót. A válaszból kiderült, az ügyesség ezt a körülményt nem vizsgálta. Felvetődött, hogy a szegedi tanácselnök földcseréjét a hetvenes évek megyei tanács vezetése nem engedélyezte, sőt állítólag szankcionálta. Az újságírók azt a tájékoztatást kapták, hogy az erre vonatkozó feljegyzéseket, dokumentumokat nem találták meg. A tömegkommunikáció képviselői szóba hozták, a telkek adásvételénél tanúként Papp Gyula beosztottjai is szerepelnek. Etikailag ez miként lehetséges? A vizsgálatot vezető Bárdosi Istvánné főügyész-helyettesről megkérdezték, a különböző átmínősítésekkel „csikicsukokkal” egy átlagpolgár hozzá tudott volna-e jutni a több millió forint értékű telekvagyonhoz? A válasz egyértelmű nem. Kiderült az is, hogy Újszegeden — amelyet a Tisza-parti város Rózsadombjának neveznek — a Rózsa Ferenc sgt. végén a tanácselnökön kívül más szegedi állampolgár nem rendelkezik olyan telektulajdonnal, amely eredetire nézve szántóföld volt. Súlyos etikai kérdésként merült fel, hogyan lehetséges az, hogy Szeged polgármestere törvényesen jut a ma már milliókat érő földdarabhoz, ugyanakkor beosztottjai közreműködésükkel helyenként és alkalmanként törvénytörően kezelik ezt a tranzakciót? Indít-e eljárást az ügyesség a beosztottak ellen? Mivel a telekalkitási törvénytörő módját a cikk megjelenése után a tulajdonosok megszüntették, így az ügyesség semmilyen eljárást nem kezdeményez.

Kereszty Béla azt is bejelentette, Papp Gyula értesítette őt, miután az ellenőrzési anyagot megismerte, hogy az ügyesség és a tanács vizsgálatát teljesen korrektnek tartja.

Annak eldöntése, hogy a szegedi tanácselnök erkölcsatlenséget követett el, nem az ügyesség feladata. Időközben a városi tanács ügyrendi bizottsága vizsgálatot indított az összeférhetlenségre, amely kérdést végül is majd Szeged Megyei Városi Tanácsa dönti el.

Halász Miklós

ADS-típusú telefonközpontok

A magyarországi távközlési hálózat korszerű berendezésekkel történő fejlesztése érdekében a Magyar Posta — a Budavox Híradástechnikai Kúkereskedelmi Rt. közreműködésével — a bécsi székhelyű Austria Telecom cégtől mintegy 100 ezer vonal kapacitású, ADS típusú, digitális tárolt

programvezérlésű telefonközpontokat vásárolt. Ez a központtípus a Northern Telecom kanadai konszern DMS-100-as típusú központjának az európai szabványokra és igényekre adaptált változata. A Northern Telecom DMS telefonközpont családja jelenleg a világon legnagyobb vonal-

számban működő digitális telefonközponti rendszer. A BHG Híradástechnikai Gyár — a magyar híradástechnikai ipar telefonközpontgyártó vállalata — ennek a központtípusnak a gyártására fel kíván készülni olyan ütemben, ahogy ezt az embargókorlátozások feloldása lehetővé teszi. (MTI)

Új film

Szines, szovjet film.
Írta: Edgar Dubrovskij. **Fényképezte:** Borisz Brozhovszkij. **Zene:** Vlagyimir Martynov. **Rendezte:** Alekszandr Proskin. **Főbb szereplők:** Valerij Prijemnyikov, Anatolij Papanov, Viktor Sztjepanov, Nyina Usatova, Zoja Burjak.

Vannak szikár történetek. Csontosak, akár a szikla, és vadul fenségesek, mint fenyvesek egy tó partján. Ilyen történetek csak irtózatlanokat szünetelt, nagy kultúrájú népek szellemi és fizikai környezetében születnek. Ott, ahol a történelem egyszerre, egymással összefonódva kínál klasszikusan irodalmi és tökéletesen dokumentatív eseményözt. Ilyen, ekképpen szikár történet a jugoszláv Danilo Kis nálunk még kevéssé ismert, Borisz Davidovics síremléke című kötetének hét önálló fejezete („egy közös történetből”), vagy éppen Szolzsenyicin Ivan Gyeniszovics egy napja című, immáron klasszikusnak nevezhető kisregénye. Egyre többedmagukkal ezek azok a történetek, melyek egy majdani, a Szovjetunióban már hajnalodni tetsző korszak történetírásának alapvető művészi forrásanyagai lesznek — egyben emlékművek azokról, „kik a szolgátságban szabadok valának, s hirdették az ígét, s díjak halál lett, csúfos halál”, ahogy Petőfi írta.

Alekszandr Proskin, ez a rövid idő alatt híressé lett szovjet rendező e tavaly készített filmjével mintegy a Vezeklés, e mélyen művészi, nagy alkotás dokumentum-játékfilmes párját alkotta meg — vagy legalábbis valami efféle teljesítménynek is aposztrofálható az övé. Az '53 hideg nyaráról joggal írta a szovjet sajtó, hogy tökéletes hitelesség-

gel eleveníti meg „a borzalmas évek erkölcsi és politikai légkörét”. S ebben a kijelentésben az „erkölcsi” szó használata legalább annyira fontos, mint a címben is szereplő — korszakhatárt jelölő, egyre „köztudottabb” világtörténelmi jelentőségű — évszám.

Ama bizonyos esztendő a márciusi hónap eleje, a Gazda halálának napja óta a köztudatban úgy él, mint az Ehrenburgi-olvasás kezdeteinek éve, az első fellélegzés ideje, idehaza Rákosi első (ideiglenes) bukásának korszaka. Pedig... a történelem, most látni újra, mennyire nem mégoly jószándékú panelek gyűjtőmedencéje. 1953 hideg nyarán a Szovjetunióban szabadlábba helyeznek rengeteg köztörvényes bűnözőt, akik a rövidesen eltűnő Berija parancsa értelmében amnesztiában részesülnek. Tömögesen szabadulnak a Gulagról — „ez volt a sötét politikai utolsó gaztete” — mondja Proskin a Szovjet Ekran májusi számában. Öve, rabolva, fosztogatva, pusztítva vonulnak végig a kóborló bandák a távoli vidékeken, s a totális megfélemlítettség és szolgalelkűség birodalmában seholy sincs erő — nemhogy erkölcsi, még fizikai sem nagyon — mely ellen tudna állni nekik. És mivel a sztálini légerek története máig a Szovjetunió történelmének legkevésbé feltehető része, ma már ugyan ki tudja, mi minden is történt a fentiek tükrében '53 hideg nyarán, az amnesztiát követően.

Proskin filmje innen „dobant”. A kis faluban élő két politikai elítelt — számított sorsának körvonala a szabadult banditák érkezésével egy látszólag krimiszzerű fordulatokkal, akár még jó, kalandfilmes elemekkel „dúsítottak” is mondható történetből bontakoznak ki. Egyben arra is fényt derít-

ve, amit a rendező úgy fogalmaz meg — nem árt ennyi ismeretterjesztés —, hogy „a sztálini légerekben a politikai foglyokat együtt tartották a köztörvényesekkel. Így aztán a főként politikai foglyokból toborzódó ártatlan emberek ketős elnyomástól szenvedtek: egyrészt az igazságtalan bebörtönzés kegyetlen feltételeitől, másrészt a köztörvényesek totális rémuralmától, akik meggyalázták őket, ahol és ahogyan csak kedvükre esett.”

Hogy az '53 hideg nyara azt mutatja fel: éppen ezek a végtelenen megalázott, tönkretett emberek, az ő tisztességük menthet meg akár egy egész falut — vagyis a közösséget — a garázdálkodó bandáktól, egyben egy ki nem mondott, de annál nyilvánvalóbb összefüggést is felmutat. Ugyanazt, amit más oldalról Berija szóban forgó intézkedése: hogy mennyire is összefonódott, mennyire azonos gyökerű is volt a sztálini rémuralom a tökéletes bandifilzmussal, a politikai terror, a köztörvényes, eleve társadalomellenes amorális lényegével. E cinkosság miatt lehettek kedvezményezettek a táborokban a közbüntényesek — éppen a politikai foglyok ellenében.

Sok értéke — feszes, már említett módra szikár cselekményszövege, jó dramaturgiai „sűrítéstechnikája”, igen figyelemreméltó, színvonalas színészvétel, éppen visszafogott hangneme miatt rendkívüli hatásmechanizmusa stb. — mellett talán éppen ez a fenti kontextusfelmutatás a legfontosabb eleme Proskin méltán nagy híru alkotásának: egy nemcsak kiváló, de ropant fontos filmnek abban a sorban, amely már megindult, mozog, halad előre, és tudjuk jól: érkezik majd a következő és az azt követő is.

Domonkos László

Bakos Géza halálára

Bajnokcsapat címmel! Turján György, a Magyar Rádió rendezője nem hagyta feledésbe merülni a művet, lefűjtá róla a port, és a háromfelvonalas darabból hatvanperces rádiójátékot készített — megörízve, sőt, feldúsítva Bakos-számokkal.

Hadd tegyem hozzá, Bakos nemcsak népszerű slágerszerző volt, hanem kitűnő operettkomponista is. A szegedi Városi Színházban hat operettjét játszották a harmincas évek második felében. Az operettek szövegét Zágón István írta, Szegeddel sohasem szakította meg kapcsolatát. Zongorája mellett mindig akadt szegedi, a budapestiek szegedi megbeszéléseire pedig

mindig ellátogatott, amikor nem gátolta betegsége. Gyilkos kór végzett vele, 77 éves korában. A humort, az emberi tisztességet mindennél többre tartotta, ám szegedi éveiben a közéletben is jelentős szerepet játszott. A felszabadulást követő években Lantos Olivér, Karády Katalin, Hollós Ilona, Ákos Stefi, Kovács Erzs, Putnoky Gábor énekelte számainak. A régi Hungáriában, 1949-ben mutatta be Lantos Olivér az akkori évek nagy slágerét, az Amerre te jársz... címűt. Tudom, Ott voltam. En irtam a szöveget.

Mindenki csak Totyinak hívta, s ha számot kértek tőle, az nem lehetett más, mint a Záróra után. Isten veled, drága Totyikám! Bizony, bizony... „Záróra után, ottjék a fényt a zongorán...”

Polner Zoltán